

"Ayette beyan edildiği şekil üzerine, ateş yakan adamın hali, Ceziretü'l-Arapta sakin Kur'an'ın muhataplarından birinci tabakadaki adamların hallerine tetabuk ediyor..." Devamıyla izah eder misiniz?

"Ayette beyan edildiği şekil üzerine, ateş yakan adamın hâli Ceziretü'l-Arap'ta sakin, Kur'an'ın muhataplarından birinci tabakadaki adamların hallerine tetabuk ediyor. Zira o tabakadaki adamlar, bu ateşi yakan adamın halini ya bizzat görmüşler veya işitmişlerdir. Ve o halin ne derece müessir ve feci olduğunu hissetmişlerdir."

"Zira onlar çok defa güneşin zulmünden gecenin zulmetine kaçarak gecenin serinliğinde yollarına devam ettikleri sırada, şiddetli yağmurlara rast gelerek çok zahmetlere düşmüşlerdir. Ve keza çok defa yollarını kaybederek muzır hayvanlarla dolu mağaralara girmişlerdir. Ve arkadaşlarını görüp onlarla ferahlanmak ve eşyalarını görüp, muhafaza etmek veya muzır hayvanları görüp onlardan tahaffuz etmek için ateş yakmışlardır. Ateşin ziyasından istifade ederlerken, semavî bir âfetle ateşleri söner ve reca ve ümitleri tamamen yese ve hüsrana inkılap eder."(1)

Benzetmeler yaparak, misaller vererek, ilgili hikayeler ve geçmiş vakalardan istifade ederek anlatma yöntemi, çok eski zamanlardan beri bütün milletlerde olduğu gibi İslam'ın ilk muhatabı olan Araplarda da kullanılmıştır.

Kur'an-ı Kerim de bu usul ve üsluba sık sık başvurmuş, eğitim öğretimde sesli ve görüntülü yayınlardan istifade edercesine bunlardan yararlanmıştır.

Birinci tabaka Kur'an'ın ilk muhatabı olan **Ceziretü'l-Arap sakinleri** yani ümmi Araplar oluyor. Onlar çölü, çöl yolculuğunu ve bu yolculukta çekilen meşakkat ve sıkıntıları çok iyi bildikleri için ayet bu sıkıntı ve meşakkat üzerinden kafir ve münafığın ruh halini tasvir ediyor.

Çölün o zor ve tehlikeli şartlarında ateş ve onun nuru ne kadar değerli ve hayatidir. Bu ateşin sönmesi ise ne kadar dehşetli ve korkutucudur. Aynı şekilde kâfir ve münafıkların ruh dünyasında iman nurunun sönmesinden sonra hasıl olan inanç boşluğu ve karanlığı da o derece dehşetli ve korkutucudur.

Mesela, zehirli yılan ve akrelerle dolu bir mağarada ateş ve onun ışığı ne kadar büyük bir nimet ise insanın şu dünya mağarasında iman ve hidayet ışığı da o denli büyük bir nimettir. Ateş söndüğünde kişi nasıl yılan ve akrelerin hedefi haline geliyorsa, dünya mağarasında iman nuru söndüğünde her şey zararlı birer düşman şekline dönüşüyor. Mesela, kâfirin dünyasında ölüm hiçlik kuyusuna sürükleyen dehşetli bir düşmandır. Ama mümin için ölüm ebedi saadetin bir başlangıcı hükmündedir.

1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi 17-20. Ayetlerin Tefsiri.](#)